

แนวทางการพัฒนาคุณภาพ ระบบบริการสุขภาพจิตและจิตเวช

ระดับรุนแรง ยุ่งยาก ซับซ้อน

(Super Specialist Service : SSS)

+ สำหรับสถาบัน/โรงพยาบาลจิตเวช สังกัดกรมสุขภาพจิต +

แนวทางการพัฒนาคุณภาพ ระบบบริการสุขภาพจิตและจิตเวช

ระดับรุนแรง ยุ่งยาก ซับซ้อน

(Super Specialist Service : SSS)

+ สำหรับสถาบัน/โรงพยาบาลจิตเวช สังกัดกรมสุขภาพจิต +

- ชื่อหนังสือ : แนวทางการพัฒนาคุณภาพระบบบริการสุขภาพจิตและจิตเวชระดับรุนแรง ยุ่งยาก ซ้ำซ้อน
(Super Specialist Service : SSS)
สำหรับสถาบัน/โรงพยาบาลจิตเวช สังกัดกรมสุขภาพจิต
- จัดทำโดย : สำนักบริหารระบบบริการสุขภาพจิต กรมสุขภาพจิต กระทรวงสาธารณสุข
- พิมพ์ครั้งที่ 1 : กันยายน 2560 จำนวน 500 เล่ม
- พิมพ์ที่ : บริษัท วิคทอเรียอิมเมจ จำกัด

คำนำ

จากการปฏิรูประบบสุขภาพของกระทรวงสาธารณสุข ทำให้เกิดเขตสุขภาพเพื่อพัฒนาระบบบริการสุขภาพที่ตอบสนองความต้องการด้านสุขภาพของประชาชนในพื้นที่ โดยมีการพัฒนาระบบบริการสุขภาพในหลายสาขา และบริการสุขภาพจิต จิตเวชและยาเสพติดเป็นหนึ่งในจำนวนนั้น กรมสุขภาพจิตในฐานะกรมวิชาการที่ดูแลสุขภาพจิตของประชาชนไทย ได้เล็งเห็นถึงความสำคัญของการพัฒนาระบบบริการสุขภาพจิตและจิตเวชระดับรุนแรง ยุ่งยาก ซับซ้อน จึงได้พัฒนาหน่วยบริการจิตเวชในสังกัดกรมสุขภาพจิต ให้มีการจัดบริการสำหรับผู้ป่วยจิตเวชรุนแรง ยุ่งยาก ซับซ้อน เพื่อรองรับผู้ป่วยที่เขตสุขภาพไม่สามารถให้บริการได้ ขณะเดียวกันได้มีการพัฒนาศักยภาพหน่วยบริการสาธารณสุขในเขตสุขภาพให้สามารถดูแลผู้ป่วยจิตเวชในพื้นที่ได้อย่างต่อเนื่อง และมีระบบส่งต่อในรูปแบบเครือข่ายบริการที่ไร้รอยต่อ โดยได้จัดทำแนวทางการพัฒนาคุณภาพระบบบริการสุขภาพจิตและจิตเวชระดับรุนแรง ยุ่งยาก ซับซ้อน สำหรับสถาบัน/โรงพยาบาลจิตเวช ในหน่วยบริการจิตเวชทั่วไป สังกัดกรมสุขภาพจิตขึ้น เพื่อให้หน่วยบริการจิตเวช ได้มีเกณฑ์ที่เป็นมาตรฐานของการให้บริการและมีทิศทางขับเคลื่อนระบบบริการสุขภาพจิตและจิตเวชที่สอดคล้องกับการให้บริการจิตเวชในเขตสุขภาพ

กรมสุขภาพจิต โดยสำนักบริหารระบบบริการสุขภาพจิต หวังเป็นอย่างยิ่งว่าแนวทางการพัฒนาคุณภาพระบบบริการสุขภาพจิตและจิตเวชระดับรุนแรง ยุ่งยาก ซับซ้อน สำหรับสถาบัน/โรงพยาบาลจิตเวช ในหน่วยบริการจิตเวชทั่วไป สังกัดกรมสุขภาพจิต ที่จัดทำขึ้นนี้จะเป็นประโยชน์กับผู้ปฏิบัติงานและหน่วยบริการจิตเวช ในการพัฒนาบริการสุขภาพจิตและจิตเวชให้เชื่อมต่อบริการจิตเวชในเขตสุขภาพเพื่อให้ประชาชนได้รับบริการที่มีคุณภาพ ได้มาตรฐาน

กรมสุขภาพจิต

สารบัญ

	หน้า
คำนำ	ก
สารบัญ	ข
ข้อเสนอแนะการใช้แนวทางการพัฒนาคุณภาพระบบบริการสุขภาพจิตและจิตเวชระดับรุนแรง ยุ่งยาก ซับซ้อน สำหรับสถาบัน/โรงพยาบาลจิตเวช สังกัดกรมสุขภาพจิต	1
กรอบแนวทางการพัฒนาคุณภาพระบบบริการสุขภาพจิตและจิตเวชระดับรุนแรง ยุ่งยาก ซับซ้อน สำหรับสถาบัน/โรงพยาบาลจิตเวช สังกัดกรมสุขภาพจิต	2
เป้าประสงค์ของการพัฒนาในแต่ละด้าน	3
แนวทางการพัฒนาคุณภาพระบบบริการสุขภาพจิตและจิตเวชระดับรุนแรง ยุ่งยาก ซับซ้อน (Super Specialist Service) สำหรับสถาบัน/โรงพยาบาลจิตเวช สังกัดกรมสุขภาพจิต	5
ภาคผนวก	24
ภาคผนวก ก : กรอบแนวคิด การพัฒนาคุณภาพระบบบริการสำหรับผู้ป่วยจิตเวชรุนแรง ยุ่งยาก ซับซ้อน	25
ภาคผนวก ข : รายงานผู้เข้าร่วมประชุมเชิงปฏิบัติการเพื่อแลกเปลี่ยนเรียนรู้การดำเนินงานพัฒนาความเป็นเลิศบริการจิตเวชรุนแรง ยุ่งยาก ซับซ้อน	26

ข้อเสนอแนะการใช้แนวทางการพัฒนาคุณภาพระบบบริการสุขภาพจิตและจิตเวช ระดับรุนแรง ยุ่งยาก ซับซ้อน สำหรับสถาบัน/โรงพยาบาลจิตเวช สังกัดกรมสุขภาพจิต

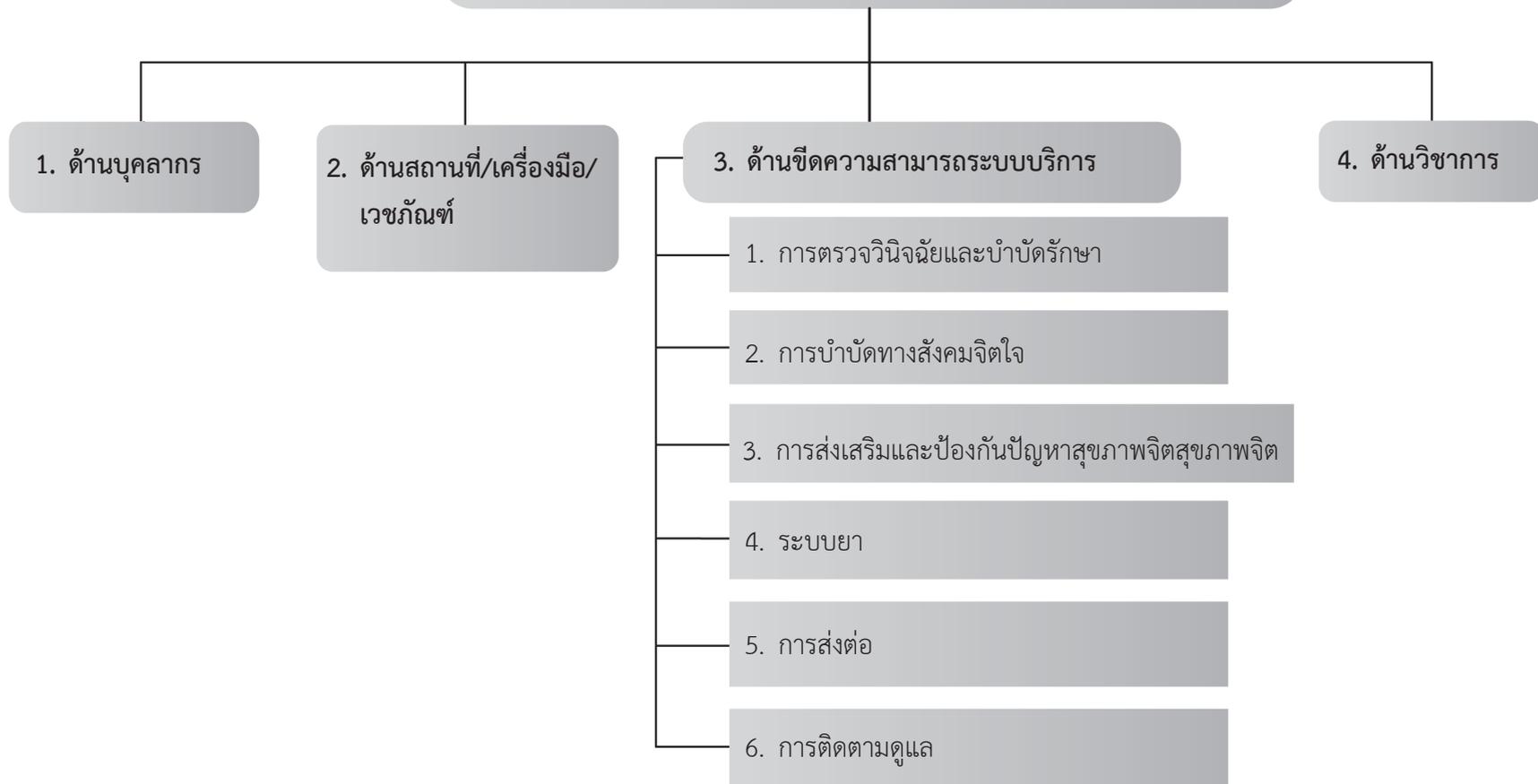
แนวทางการพัฒนาคุณภาพระบบบริการสุขภาพจิตและจิตเวชระดับรุนแรง ยุ่งยาก ซับซ้อน สำหรับสถาบัน/โรงพยาบาลจิตเวช สังกัดกรมสุขภาพจิต เป็นแนวทางที่ได้พัฒนา/ปรับปรุง โดยการมีส่วนร่วมของบุคลากรในสถาบัน/โรงพยาบาลจิตเวช ในหน่วยบริการจิตเวชทั่วไป สังกัดกรมสุขภาพจิต เพื่อให้มีความเหมาะสมกับบริบทของหน่วยบริการจิตเวชและพัฒนาไปสู่แนวทางที่สามารถนำไปปฏิบัติใช้ได้อย่างมีประสิทธิภาพยิ่งขึ้น

การใช้แนวทางดังกล่าวในการประเมินตนเอง เพื่อหาโอกาสพัฒนาระบบบริการสุขภาพจิตและจิตเวชระดับรุนแรง ยุ่งยาก ซับซ้อน มีขั้นตอนการปฏิบัติดังนี้

1. ทำความเข้าใจกับประเด็นสำคัญ เป้าประสงค์ของการพัฒนาในแต่ละด้าน และเนื้อหาของแนวทางการพัฒนาในแต่ละหน่วยบริการจิตเวชให้ชัดเจน
2. ทำการประเมินตนเองในแต่ละด้านโดยเรียงไปตามลำดับ ได้แก่ ด้านบุคลากร ด้านสถานที่/เครื่องมือ/เวชภัณฑ์ ด้านขีดความสามารถระบบบริการและด้านวิชาการ ซึ่งการประเมินในแต่ละด้านจะนำไปสู่การค้นหาโอกาสพัฒนาเพื่อจัดทำแผนยกระดับต่อไป
3. มุ่งเน้นให้ใช้แนวทางดังกล่าวเพื่อเรียนรู้และทบทวนให้สามารถเชื่อมต่อบริการสุขภาพจิตและจิตเวชที่ตอบสนองความต้องการของเขตสุขภาพ

กรอบแนวทางการพัฒนาคุณภาพระบบบริการสุขภาพจิตและจิตเวช ระดับรุนแรง ยุ่งยาก ซับซ้อน สำหรับสถาบัน/โรงพยาบาลจิตเวช สังกัดกรมสุขภาพจิต

บริการสุขภาพจิตและจิตเวชระดับรุนแรง ยุ่งยาก ซับซ้อน

เป้าประสงค์ของการพัฒนาในแต่ละด้าน

1. **ด้านบุคลากร** บุคลากรต้องมีความรู้ ทักษะ และประสบการณ์ด้านสุขภาพจิตและจิตเวชอย่างเพียงพอและเฉพาะทาง เพื่อให้สามารถดูแล บำบัดรักษา ฟันฟู ผู้ป่วยจิตเวชรุนแรง ยุ่งยาก ซับซ้อนได้อย่างมีมาตรฐาน บุคลากรที่เกี่ยวข้องในที่นี่หมายถึง บุคลากรจากทีมสหวิชาชีพที่จำเป็น ได้แก่ จิตแพทย์ จิตแพทย์เด็กและวัยรุ่น แพทย์ประสาทวิทยา ทันตแพทย์ พยาบาลจิตเวช พยาบาลจิตเวชเด็กและวัยรุ่น พยาบาลวิสัญญี เภสัชกร นักจิตวิทยาคลินิก นักสังคมสงเคราะห์ นักอาชีวบำบัด นักกิจกรรมบำบัด นักเทคนิคการแพทย์ นักกายภาพบำบัด นักโภชนาการ และสหวิชาชีพที่รับผิดชอบงานสุขภาพจิตและจิตเวช ซึ่งการที่จะมีวิชาชีพใดและจำนวนที่เหมาะสมนั้นขึ้นอยู่กับความจำเป็นและบริบทของแต่ละหน่วยบริการจิตเวชเป็นสำคัญ

2. **ด้านสถานที่/เครื่องมือ/เวชภัณฑ์** การจัดสถานที่ให้บริการสำหรับบริการจิตเวชรุนแรง ยุ่งยาก ซับซ้อน ซึ่งถือว่าผู้ที่มารับบริการมีลักษณะเฉพาะ มีบริบทและเครื่องมือ/เวชภัณฑ์ ที่ตอบสนองต่อบริการ เอื้อต่อกิจกรรมสร้างเสริมสุขภาพจิตของผู้มารับบริการและผู้ให้บริการ เน้นถึงความเป็นส่วนตัว และความปลอดภัยเป็นสำคัญ

3. ด้านขีดความสามารถระบบบริการ

3.1 การตรวจวินิจฉัยและบำบัดรักษา

เพื่อให้ผู้มารับบริการสามารถเข้าถึงบริการได้สะดวก ครอบคลุมประเด็นการตรวจวินิจฉัยโรคทางจิตเวชรุนแรง ยุ่งยาก ซับซ้อน ได้ถูกต้องทุกโรค รวมทั้งกลุ่มโรคจิตเวชที่พบบ่อย โดยการให้คำปรึกษา และการส่งเสริมป้องกันด้านสุขภาพจิตอย่างมีมาตรฐาน

3.2 การบำบัดทางสังคมจิตใจ

สามารถใช้ทักษะการสื่อสารเพื่อให้ผู้รับบริการ รับรู้ เข้าใจถึงปัจจัยต่าง ๆ ทางสังคมและจิตใจ ที่มีผลต่อการเจ็บป่วย และมีแนวทางในการแก้ไขปัญหาของตนเอง ได้อย่างเหมาะสม

3.3 การส่งเสริมและป้องกันปัญหาสุขภาพจิต

การจัดให้มีการส่งเสริมและป้องกันปัญหาสุขภาพจิตให้แก่กลุ่มเป้าหมายเพื่อสนับสนุนหรือป้องกันการเจ็บป่วยทางจิต รวมทั้งการป้องกันการกำเริบของอาการทางจิต

3.4 ระบบยา

เพื่อให้ผู้ป่วยได้รับการรักษาทางจิตเวชด้วยยาอย่างมีประสิทธิภาพ ปลอดภัย มีความคุ้มค่า และสมเหตุสมผล รวมทั้งมีการติดตามประเมินผลการใช้ยา และแนวทางการเฝ้าระวังอย่างเป็นระบบ

3.5 การส่งต่อ

เพื่อให้ผู้ป่วยจิตเวชรุนแรง ยุ่งยาก ซ้ำซ้อน ได้รับการระดมการส่งต่อที่มีคุณภาพ มีการสื่อสารปัญหาและความต้องการของผู้ป่วย รวมทั้งการส่งต่อข้อมูลของผู้ป่วยที่ครอบคลุม ชัดเจนแก่หน่วยบริการที่เกี่ยวข้องในการดูแลผู้ป่วย ทั้งภายในองค์กรและกับองค์กรภายนอก โดยคำนึงถึงการรักษาความลับของผู้ป่วยเป็นสำคัญ เพื่อป้องกันการกำเริบซ้ำ และมีคุณภาพชีวิตที่ดีขึ้น

3.6 การติดตามดูแล

เพื่อให้ผู้ป่วยจิตเวชรุนแรง ยุ่งยาก ซ้ำซ้อน ได้รับการติดตามดูแลอย่างต่อเนื่อง นอกจากนั้นยังสามารถสร้างความร่วมมือและประสานงานกับหน่วยบริการ สุขภาพและชุมชน เพื่อให้เกิดความต่อเนื่องในการติดตามดูแล รวมถึงการติดตามฟื้นฟูสมรรถภาพทางสังคมจิตใจต่อเนื่องในชุมชน

4. ด้านวิชาการ การพัฒนางานบริการเฉพาะโรค/เฉพาะทางอย่างต่อเนื่องบนฐานการจัดองค์ความรู้ด้วยเครื่องมือคุณภาพ และเผยแพร่ผลงานวิชาการที่เกี่ยวข้องกับการบริการผ่านวารสารวิชาการ/การประชุม/สื่อประชาสัมพันธ์อื่นๆ

แนวทางการพัฒนาคุณภาพระบบบริการสุขภาพจิตและจิตเวช ระดับรุนแรง ยุ่งยาก ซับซ้อน (Super Specialist Service) สำหรับสถาบัน/โรงพยาบาลจิตเวช สังกัดกรมสุขภาพจิต

เกณฑ์	รพ.จิตเวช ระดับ 3	รพ.จิตเวช ระดับ 2	รพ.จิตเวช ระดับ 1
1. บุคลากร			
จิตแพทย์	☐ มีจิตแพทย์เป็นผู้ทำหน้าที่บำบัดรักษาผู้ป่วยจิตเวชรุนแรง ยุ่งยาก ซับซ้อน ในโรงพยาบาลให้เป็นไปอย่างต่อเนื่อง มีประสิทธิภาพ	☐ เทียบเท่า รพ.จิตเวช ระดับ 3 ☐ มีจิตแพทย์ผ่านการอบรม/เพิ่มพูนความรู้ และทักษะที่จำเป็นในการบริการผู้ป่วยจิตเวชรุนแรง ยุ่งยาก ซับซ้อน ☐ มีจิตแพทย์ที่มีบทบาทในการเสริมสร้างศักยภาพ/เป็นที่ปรึกษาบุคลากรทางการแพทย์ในเขตสุขภาพที่รับผิดชอบให้สามารถให้การบำบัดรักษาผู้ป่วยจิตเวชได้ตามบริบทที่เหมาะสม	☐ เทียบเท่า รพ.จิตเวช ระดับ 2 ☐ มีจิตแพทย์ที่มีบทบาทในการเสริมสร้างศักยภาพ/เป็นที่ปรึกษาบุคลากรทางการแพทย์ในเขตสุขภาพที่รับผิดชอบให้สามารถให้การบำบัดรักษาผู้ป่วยจิตเวชรุนแรง ยุ่งยาก ซับซ้อน
จิตแพทย์เด็กและวัยรุ่น	☐ ไม่มีจิตแพทย์เด็กและวัยรุ่นประจำโรงพยาบาล ☐ มีจิตแพทย์เด็กและวัยรุ่นจัดบริการในโรงพยาบาลแบบบางเวลา	☐ มีจิตแพทย์เด็กและวัยรุ่นที่ให้บริการจิตเวชเด็กและวัยรุ่นแบบเต็มเวลา ☐ มีจิตแพทย์เด็กและวัยรุ่นที่มีบทบาทในการเสริมสร้างศักยภาพ/เป็นที่ปรึกษาบุคลากรทางการแพทย์ในเขตสุขภาพที่รับผิดชอบให้สามารถให้การบำบัดรักษาผู้ป่วยจิตเวชเด็กและวัยรุ่นได้ตามบริบทที่เหมาะสม	☐ เทียบเท่า รพ.จิตเวช ระดับ 2 ☐ มีจิตแพทย์เด็กและวัยรุ่นที่มีบทบาทในการเสริมสร้างศักยภาพ/เป็นที่ปรึกษาบุคลากรทางการแพทย์ในเขตสุขภาพที่รับผิดชอบให้สามารถให้การบำบัดรักษาผู้ป่วยจิตเวชเด็กและวัยรุ่นระดับรุนแรง ยุ่งยาก ซับซ้อน

เกณฑ์	รพ.จิตเวช ระดับ 3	รพ.จิตเวช ระดับ 2	รพ.จิตเวช ระดับ 1
แพทย์ประสาทวิทยา/ อายุรแพทย์	☐ ไม่มีแพทย์ประสาทวิทยา/อายุรแพทย์	☐ มีแพทย์ประสาทวิทยา/อายุรแพทย์ ให้บริการผู้ป่วยจิตเวชรุนแรง ยุ่งยาก ซับซ้อนแบบบางเวลา และ/หรือมีระบบ ให้การปรึกษา (consultation) จากแพทย์ ประสาทวิทยา/อายุรแพทย์	☐ มีแพทย์ประสาทวิทยา/อายุรแพทย์ บริการ ผู้ป่วยจิตเวชรุนแรง ยุ่งยาก ซับซ้อน แบบเต็มเวลา
รังสีแพทย์	☐ ไม่มีรังสีแพทย์	☐ มีจิตแพทย์ที่ผ่านการอบรมเกี่ยวกับการแปล ผลทางรังสีวินิจฉัย และสามารถให้การ ปรึกษาเรื่องการแปลผลทางรังสีวินิจฉัย หรือมีระบบให้การปรึกษา (consultation)	☐ มีรังสีแพทย์ให้บริการผู้ป่วยจิตเวชรุนแรง ยุ่งยาก ซับซ้อน แบบบางเวลาหรือแบบเต็ม เวลา
ทันตแพทย์	☐ ไม่มีทันตแพทย์บริการผู้ป่วยจิตเวช	☐ มีทันตแพทย์บริการผู้ป่วยจิตเวช	☐ เทียบเท่า รพ.จิตเวช ระดับ 2 ☐ มีทันตแพทย์ที่ผ่านการเพิ่มพูนความรู้และ ทักษะที่จำเป็นในการให้บริการทันตกรรม ผู้ป่วยจิตเวช
พยาบาลจิตเวช	☐ มีพยาบาลผู้รับผิดชอบผ่านการอบรม หลักสูตรเฉพาะทางการพยาบาลสุขภาพจิต และจิตเวช (หลักสูตร 4 เดือน)	☐ เทียบเท่า รพ.จิตเวช ระดับ 3 ☐ มีพยาบาลปริญญาโทการพยาบาลสุขภาพ จิตและจิตเวช ☐ มีพยาบาลจิตเวชผ่านการอบรม/เพิ่มพูน ความรู้และทักษะที่จำเป็นในการบริการ ผู้ป่วยจิตเวชรุนแรง ยุ่งยาก ซับซ้อน	☐ เทียบเท่า รพ.จิตเวช ระดับ 2 ☐ มีพยาบาลผู้ปฏิบัติการพยาบาลขั้นสูง (Advanced Practice Nurse : APN) ด้านสุขภาพจิตและจิตเวช ☐ มีพยาบาลที่มีบทบาทในการเสริมสร้าง ศักยภาพ/เป็นที่ปรึกษาบุคลากรทางการ แพทย์ในเขตสุขภาพที่รับผิดชอบให้สามารถ ให้การบำบัดรักษาผู้ป่วยจิตเวชรุนแรง ยุ่งยาก ซับซ้อน

เกณฑ์	รพ.จิตเวช ระดับ 3	รพ.จิตเวช ระดับ 2	รพ.จิตเวช ระดับ 1
พยาบาล จิตเวชเด็กและวัยรุ่น	☐ มีพยาบาลที่รับผิดชอบงานจิตเวชเด็กและวัยรุ่น ผ่านการอบรมหลักสูตรเฉพาะทางการพยาบาลสุขภาพจิตและจิตเวชเด็กและวัยรุ่น (หลักสูตร 4 เดือน) หรือหลักสูตรที่สูงกว่า อย่างน้อย 1 คน	☐ เทียบเท่า รพ. จิตเวช ระดับ 3 ☐ มีพยาบาลปริญญาโท การพยาบาลสุขภาพจิตและจิตเวช/ พัฒนาการเด็ก/ จิตวิทยาพัฒนาการ ☐ มีพยาบาลที่ผ่านการอบรมหลักสูตรพิเศษที่เกี่ยวข้องกับการบริการผู้ป่วยจิตเวชเด็กและวัยรุ่นรุนแรง ยุ่งยาก ซับซ้อน	☐ เทียบเท่า รพ. จิตเวช ระดับ 2 ☐ มีพยาบาลผู้ปฏิบัติการพยาบาลขั้นสูง (Advanced Practice Nurse : APN) ด้านการพยาบาลสุขภาพจิตเด็กและวัยรุ่น ☐ มีพยาบาลที่มีบทบาทในการเสริมสร้างศักยภาพพยาบาลในเขตที่รับผิดชอบให้สามารถให้การดูแลผู้ป่วยจิตเวชเด็กและวัยรุ่นรุนแรง ยุ่งยาก ซับซ้อน ได้ตามบริบทที่เหมาะสม
พยาบาลวิสัญญี	☐ ไม่มีวิสัญญีพยาบาล	☐ มีพยาบาลที่ผ่านหลักสูตรวิสัญญีพยาบาลเบื้องต้น 4 เดือน	☐ มีพยาบาลที่ผ่านหลักสูตรวิสัญญีพยาบาล 1 ปี
เภสัชกร	☐ มีเภสัชกรที่ให้บริการผู้ป่วยจิตเวช	☐ เทียบเท่า รพ.จิตเวช ระดับ 3 ☐ มีเภสัชกรที่ผ่านการอบรมการบริหารเภสัชกรรมเฉพาะทางสาขาจิตเวช	☐ เทียบเท่า รพ. จิตเวช ระดับ 2 ☐ มีเภสัชกรที่มีบทบาทในการเสริมสร้างศักยภาพ/เป็นที่ปรึกษาบุคลากรทางการแพทย์ในเขตสุขภาพที่รับผิดชอบให้สามารถให้การบริการเภสัชกรรมในผู้ป่วยจิตเวช

เกณฑ์	รพ.จิตเวช ระดับ 3	รพ.จิตเวช ระดับ 2	รพ.จิตเวช ระดับ 1
นักจิตวิทยาคลินิก	☐ มีนักจิตวิทยาคลินิกที่มีใบอนุญาตเป็นผู้ประกอบโรคศิลปะ สาขาจิตวิทยาคลินิก ตามมาตรฐานวิชาชีพ	☐ เทียบเท่า รพ. จิตเวช ระดับ 3 ☐ มีนักจิตวิทยาคลินิกผ่านการเพิ่มพูนความรู้ทักษะที่จำเป็นในการตรวจวินิจฉัยทางจิตวิทยาคลินิก/การบำบัดทางจิตวิทยา/สุขภาพจิตและจิตเวช	☐ เทียบเท่า รพ. จิตเวช ระดับ 2 ☐ มีนักจิตวิทยาคลินิกที่มีความเชี่ยวชาญในการตรวจวินิจฉัยทางจิตวิทยาคลินิกและการบำบัดทางจิตวิทยาในกลุ่มเป้าหมายเฉพาะ เช่น จิตเวชเด็กและวัยรุ่น จิตเวชสูงอายุ ผู้ป่วยโรคทางระบบประสาทนิติจิตเวช เป็นต้น ☐ มีนักจิตวิทยาคลินิกที่มีบทบาทในการเสริมสร้างศักยภาพ/เป็นที่ปรึกษาบุคลากรทางการแพทย์ในเขตสุขภาพที่รับผิดชอบให้สามารถให้การบำบัดรักษาผู้ป่วยจิตเวช รุนแรง ยุ่งยาก ซับซ้อน
นักสังคมสงเคราะห์	☐ มีนักสังคมสงเคราะห์ที่มีใบอนุญาตประกอบวิชาชีพ และ/หรือผ่านการอบรมหลักสูตรนักสังคมสงเคราะห์จิตเวช	☐ เทียบเท่า รพ.จิตเวช ระดับ 3 ☐ มีนักสังคมสงเคราะห์ที่ผ่านการเพิ่มพูนความรู้และทักษะการให้การบำบัดด้านสังคมจิตใจในผู้ป่วยจิตเวชและครอบครัว	☐ เทียบเท่า รพ.จิตเวช ระดับ 2 ☐ มีนักสังคมสงเคราะห์ที่เชี่ยวชาญการให้การบำบัดเฉพาะทางด้านสังคมจิตใจในผู้ป่วยจิตเวชและครอบครัว ☐ มีนักสังคมสงเคราะห์ที่มีบทบาทในการเสริมสร้างศักยภาพ/เป็นที่ปรึกษาบุคลากรทางการแพทย์ในเขตสุขภาพที่รับผิดชอบให้สามารถให้การบำบัดรักษาผู้ป่วยจิตเวช รุนแรง ยุ่งยาก ซับซ้อน

เกณฑ์	รพ.จิตเวช ระดับ 3	รพ.จิตเวช ระดับ 2	รพ.จิตเวช ระดับ 1
เจ้าพนักงาน อาชีวบำบัด	☐ ไม่มีเจ้าพนักงานอาชีวบำบัด	☐ มีเจ้าพนักงานอาชีวบำบัดให้บริการฟื้นฟู สมรรถภาพผู้ป่วยจิตเวช	☐ เทียบเท่า รพ. จิตเวช ระดับ 2 ☐ มีเจ้าพนักงานอาชีวบำบัดผ่านการอบรม/ เพิ่มพูนความรู้และทักษะในการฟื้นฟู สมรรถภาพผู้ป่วยจิตเวช
นักเทคนิค การแพทย์	☐ มีนักเทคนิคการแพทย์	☐ เทียบเท่า รพ.จิตเวช ระดับ 3 ☐ มีนักเทคนิคการแพทย์ที่ผ่านการอบรม/ เพิ่มพูนความรู้ด้านการตรวจคัดกรอง วินิจฉัยทางห้องปฏิบัติการสำหรับผู้ป่วย จิตเวช	☐ เทียบเท่า รพ. จิตเวช ระดับ 2 ☐ มีนักเทคนิคการแพทย์ที่มีบทบาทในการ เสริมสร้างศักยภาพ/เป็นที่ปรึกษาบุคลากร ทางการแพทย์ในเขตสุขภาพที่รับผิดชอบ ด้านตรวจคัดกรอง วินิจฉัยทางห้องปฏิบัติ การสำหรับผู้ป่วยจิตเวช
นักกายภาพบำบัด	☐ ไม่มีนักกายภาพบำบัด	☐ มีนักกายภาพบำบัดที่ให้บริการผู้ป่วยจิตเวช	☐ เทียบเท่า รพ.จิตเวช ระดับ 2 ☐ มีนักกายภาพบำบัดที่ผ่านการอบรม/เพิ่มพูน ความรู้ ทักษะ ด้านการฟื้นฟูสมรรถภาพผู้ ป่วยจิตเวชและสามารถประเมินทักษะ ความสามารถของผู้ป่วยจิตเวช และให้การ ฟื้นฟูสมรรถภาพเฉพาะทางกายภาพบำบัด
นักรังสีเทคนิค	☐ ไม่มีนักรังสีเทคนิค	☐ เทียบเท่า รพ.จิตเวช ระดับ 3 ☐ มีนักรังสีเทคนิคให้บริการผู้ป่วยจิตเวช รุนแรง ยุ่งยาก ซับซ้อน แบบบางเวลา หรือมีระบบให้การปรึกษา (consultation)	☐ เทียบเท่า รพ.จิตเวช ระดับ 2 ☐ มีนักรังสีเทคนิคให้บริการผู้ป่วยจิตเวชรุนแรง ยุ่งยาก ซับซ้อน แบบเต็มเวลา

เกณฑ์	รพ.จิตเวช ระดับ 3	รพ.จิตเวช ระดับ 2	รพ.จิตเวช ระดับ 1
นักโภชนาการ	☐ มีนักโภชนาการให้บริการผู้ป่วยจิตเวช	☐ เทียบเท่า รพ.จิตเวช ระดับ 3 ☐ มีนักโภชนาการที่ผ่านการอบรม/เพิ่มพูนความรู้และทักษะด้านโภชนาการสำหรับผู้ป่วยจิตเวช	☐ เทียบเท่า รพ.จิตเวช ระดับ 2 ☐ มีนักโภชนาการที่มีบทบาทในการเป็นที่ปรึกษาบุคลากรในหน่วยงานและเขตสุขภาพเกี่ยวกับเรื่องโภชนาการในผู้ป่วยจิตเวชเฉพาะโรค
นักกิจกรรมบำบัด	☐ ไม่มีนักกิจกรรมบำบัด	☐ มีนักกิจกรรมบำบัดให้บริการฟื้นฟูสมรรถภาพผู้ป่วยจิตเวช ☐ มีนักกิจกรรมบำบัดผ่านการอบรม/เพิ่มพูนความรู้ ทักษะด้านการฟื้นฟูสมรรถภาพผู้ป่วยจิตเวชและสามารถประเมินทักษะความสามารถของผู้ป่วยจิตเวช และให้การฟื้นฟูสมรรถภาพเฉพาะทางกิจกรรมบำบัด	☐ เทียบเท่า รพ. จิตเวช ระดับ 2 ☐ มีนักกิจกรรมบำบัดที่มีบทบาทในการเสริมสร้างศักยภาพ/เป็นที่ปรึกษาบุคลากรทางการแพทย์ในเขตสุขภาพที่รับผิดชอบด้านกิจกรรมบำบัด
2. สถานที่/เครื่องมือ/เวชภัณฑ์			
แผนกผู้ป่วยนอก	☐ มีสถานที่ให้บริการจิตเวชทั่วไปที่แผนกผู้ป่วยนอก	☐ เทียบเท่า รพ. จิตเวช ระดับ 3 ☐ มีสถานที่ให้บริการจิตเวชเฉพาะทาง 4 บริการ (จิตเวชเด็กและวัยรุ่น จิตเวชสูงอายุ นิติจิตเวช จิตเวชสุรา/สารเสพติด) ที่แผนกผู้ป่วยนอก ☐ มีสถานที่ให้บริการปรึกษา (counseling) / บริการบำบัดทางสังคมจิตใจ	☐ เทียบเท่า รพ.จิตเวช ระดับ 2 ☐ มีสถานที่บริการจิตเวชเฉพาะทาง (อย่างน้อยหนึ่ง ใน 4 บริการ) แยกเป็นสัดส่วนเฉพาะ
บริการจิตเวชฉุกเฉิน	☐ มีสถานที่ให้บริการจิตเวชฉุกเฉิน ตลอด 24 ชั่วโมง	☐ มีสถานที่เฉพาะสำหรับจัดบริการจิตเวชฉุกเฉิน ตลอด 24 ชั่วโมง	☐ มีแผนกจิตเวชฉุกเฉิน แยกเป็นสัดส่วน ตลอด 24 ชั่วโมง

เกณฑ์	รพ.จิตเวช ระดับ 3	รพ.จิตเวช ระดับ 2	รพ.จิตเวช ระดับ 1
แผนกผู้ป่วยใน	☐ มีหอผู้ป่วยจิตเวชสำหรับผู้ป่วยจิตเวชรุนแรง ยุ่งยาก ซับซ้อน	☐ เทียบเท่า รพ.จิตเวช ระดับ 3 ☐ มีหอผู้ป่วยจิตเวชสำหรับผู้ป่วยจิตเวชรุนแรง ยุ่งยาก ซับซ้อน แยกเป็นสัดส่วน เพื่อการ จัดบริการที่เหมาะสม	☐ เทียบเท่า รพ.จิตเวช ระดับ 2 ☐ มีหอผู้ป่วย/สถานที่เพื่อการฟื้นฟูสมรรถภาพ ผู้ป่วยจิตเวชรุนแรง ยุ่งยาก ซับซ้อน แยก เป็นสัดส่วนเพื่อการจัดบริการที่เหมาะสม
เวชภัณฑ์	☐ มีเวชภัณฑ์ที่จำเป็นครอบคลุมและเพียงพอ ในการบำบัดรักษาผู้ป่วยจิตเวชทั่วไป	☐ เทียบเท่า รพ.จิตเวช ระดับ 3 ☐ มีเวชภัณฑ์ที่จำเป็นครอบคลุมและเพียงพอ ในการบำบัดรักษาผู้ป่วยจิตเวชรุนแรง ยุ่งยาก ซับซ้อน	☐ เทียบเท่า รพ.จิตเวช ระดับ 2 ☐ มีเวชภัณฑ์ที่จำเป็นครอบคลุมและเพียงพอ ในการบำบัดรักษาผู้ป่วยจิตเวชเฉพาะทาง/ เฉพาะโรค
อุปกรณ์การแพทย์	☐ มีอุปกรณ์ทางการแพทย์ที่จำเป็นในการให้ บริการผู้ป่วยจิตเวชทั่วไป ☐ มีแผนจัดหาอุปกรณ์ทางการแพทย์ที่จำเป็น เพื่อการดำเนินงาน Modified-ECT	☐ เทียบเท่า รพ.จิตเวช ระดับ 3 ☐ มีอุปกรณ์ทางการแพทย์เพื่อการดำเนินงาน Modified-ECT สำหรับผู้ป่วยจิตเวชทั่วไป	☐ เทียบเท่า รพ.จิตเวช ระดับ 2 ☐ มีอุปกรณ์ทางการแพทย์เพื่อการดำเนินงาน Modified-ECT และอุปกรณ์ทางการแพทย์ ที่จำเป็นในบริการจิตเวชรุนแรง ยุ่งยาก ซับซ้อน และสามารถใช้งานได้
ห้องปฏิบัติการทางการแพทย์	☐ ไม่มีห้องปฏิบัติการทางการแพทย์	☐ มีห้องปฏิบัติการทางการแพทย์ให้บริการใน เวลาราชการ	☐ เทียบเท่า รพ.จิตเวช ระดับ 2 ☐ มีห้องปฏิบัติการทางการแพทย์ให้บริการใน หน่วยงานได้ตลอด 24 ชั่วโมง/มีบริการส่ง ตรวจห้องปฏิบัติการ 24 ชั่วโมง
เครื่องมือทดสอบทางจิตวิทยา	☐ มีเครื่องมือทดสอบทางจิตวิทยาคลินิกที่ได้ มาตรฐาน	☐ เทียบเท่า รพ.จิตเวช ระดับ 3 ☐ มีเครื่องมือทดสอบทางจิตวิทยาคลินิก ที่ครอบคลุมเรื่องเชาวน์ปัญญา บุคลิกภาพ และประสาทจิตวิทยา	☐ เทียบเท่า รพ.จิตเวช ระดับ 2 ☐ มีเครื่องมือทดสอบทางจิตวิทยาคลินิกในการ ให้บริการผู้ป่วยจิตเวชรุนแรง ยุ่งยาก ซับซ้อน

เกณฑ์	รพ.จิตเวช ระดับ 3	รพ.จิตเวช ระดับ 2	รพ.จิตเวช ระดับ 1
การเรียนการสอน	☐ มีสถานที่พร้อมสำหรับการเรียน การสอน การฝึกอบรม ศึกษาดูงานด้านสุขภาพจิต และจิตเวช	☐ เทียบเท่า รพ.จิตเวช ระดับ 3 ☐ มีสถานที่พร้อมสำหรับการฝึกภาคปฏิบัติ สำหรับนักศึกษา/ บุคลากรอื่นๆ	☐ เทียบเท่า รพ.จิตเวช ระดับ 2 ☐ มีสถานที่พร้อมสำหรับการเรียน การสอน / การฝึกอบรม / ศึกษาดูงานด้านจิตเวช ทั้ง ภาคทฤษฎีและฝึกภาคปฏิบัติและมีห้องย่อย จำลอง/สาธิต /ห้องสังเกตการณ์ (one way mirror) ห้องกลุ่มบำบัด ห้องดนตรีบำบัด ที่เกี่ยวข้องกับการให้บริการผู้ป่วยจิตเวช รุนแรง ยุ่งยาก ซับซ้อน
ศูนย์ประสานการส่งต่อ	☐ มีจุดบริการรับส่งต่อผู้ป่วยจิตเวช	☐ เทียบเท่า รพ.จิตเวช ระดับ 3 ☐ มีศูนย์ประสานการส่งต่อแต่ยังไม่แยกเป็น สัดส่วน	☐ เทียบเท่า รพ.จิตเวช ระดับ 2 ☐ มีศูนย์ประสานการส่งต่อแยกเป็น สัดส่วน
3. ขีดความสามารถระบบบริการ			
3.1 การตรวจวินิจฉัยและบำบัดรักษา			
3.1.1 การวินิจฉัยและบำบัดรักษาทางการแพทย์	☐ สามารถให้การวินิจฉัย บำบัดรักษาโรคทางจิตเวชได้อย่างครอบคลุมและถูกต้องทุกโรค รวมทั้งกลุ่มโรคจิตเวชที่พบบ่อย ได้แก่ โรคจิตเภท โรคซึมเศร้า โรควิตกกังวล ภาวะปัญญาอ่อน ภาวะออติสติก โรคสมาธิสั้น ภาวะบกพร่องการเรียนรู้ ภาวะสมองเสื่อม กลุ่มผู้มีปัญหาสุขภาพจิตจากการดื่ม แอลกอฮอล์และสารเสพติด รวมทั้งสามารถให้การรักษาแบบผู้ป่วยนอกและผู้ป่วยใน ☐ สามารถให้การวินิจฉัยแยกโรคจิตเวชที่มีโรคร่วมทางกายและให้การดูแล/ส่งต่ออย่างเหมาะสม	☐ เทียบเท่า รพ.จิตเวช ระดับ 3 ☐ สามารถให้การวินิจฉัยและบำบัดรักษาโรคทางจิตเวชระดับรุนแรง ยุ่งยาก ซับซ้อน ตามเกณฑ์ผู้ป่วยจิตเวชระดับรุนแรง ยุ่งยาก ซับซ้อน	☐ เทียบเท่า รพ.จิตเวช ระดับ 2 ☐ สามารถให้การวินิจฉัย บำบัดรักษา และวางแผนฟื้นฟูสมรรถภาพผู้ป่วยจิตเวช รุนแรง ยุ่งยาก ซับซ้อน และผู้ป่วยโรคร่วมทางจิตเวช

เกณฑ์	รพ.จิตเวช ระดับ 3	รพ.จิตเวช ระดับ 2	รพ.จิตเวช ระดับ 1
3.1.2 การวินิจฉัยและบำบัดรักษาทางการพยาบาล	☐ สามารถให้การวินิจฉัยและบำบัดทางการพยาบาลโรคทางจิตเวชได้อย่างครอบคลุม กลุ่มโรคจิตเวชที่พบบ่อย ได้แก่ โรคจิตเภท โรคซึมเศร้า โรควิตกกังวล ภาวะปัญญาอ่อน ภาวะออติสติกโรค สมาธิสั้น ภาวะบกพร่องการเรียนรู้ ภาวะสมองเสื่อม กลุ่มผู้มีปัญหาสุขภาพจิตจากการติ่มแอลกอฮอล์และสารเสพติด รวมทั้งสามารถให้การรักษาแบบผู้ป่วยนอกและผู้ป่วยใน	☐ เทียบเท่า รพ.จิตเวช ระดับ 3 ☐ สามารถให้การวินิจฉัยและบำบัดทางการพยาบาลผู้ป่วยจิตเวชรุนแรง ยุ่งยาก ซับซ้อน	☐ เทียบเท่า รพ. จิตเวช ระดับ 2 ☐ สามารถให้การวินิจฉัย บำบัดทางการพยาบาลและวางแผนฟื้นฟูสมรรถภาพผู้ป่วยจิตเวชรุนแรง ยุ่งยาก ซับซ้อน และผู้ป่วยโรคร่วมทางจิตเวช
3.1.3 การตรวจวินิจฉัยทางจิตวิทยาคลินิกและการบำบัดทางจิตวิทยา	☐ สามารถตรวจวินิจฉัยทางจิตวิทยาคลินิกและให้การบำบัดทางจิตวิทยาเบื้องต้น	☐ เทียบเท่า รพ.จิตเวช ระดับ 3 ☐ สามารถตรวจวินิจฉัยทางจิตวิทยาคลินิกด้วยเครื่องมือทดสอบทางจิตวิทยาคลินิกที่ครอบคลุมเรื่องเขาวนปัญญา บุคลิกภาพ และประสาทจิตวิทยา ☐ สามารถบำบัดทางจิตวิทยาสำหรับผู้ป่วยจิตเวชทั้งรายบุคคล/แบบกลุ่ม	☐ เทียบเท่า รพ.จิตเวช ระดับ 2 ☐ สามารถตรวจวินิจฉัยทางจิตวิทยาคลินิกด้วยเครื่องมือทดสอบทางจิตวิทยาคลินิกสำหรับผู้ป่วยจิตเวชรุนแรง ยุ่งยาก ซับซ้อน ☐ สามารถบำบัดทางจิตวิทยาสำหรับผู้ป่วยจิตเวชรุนแรง ยุ่งยาก ซับซ้อน
3.1.4 การวินิจฉัยและบำบัดทางสังคม	☐ สามารถให้การวินิจฉัยและบำบัดทางสังคมแก่ผู้ป่วยจิตเวชและ/หรือครอบครัวเบื้องต้น	☐ เทียบเท่า รพ.จิตเวช ระดับ 3 ☐ สามารถให้การวินิจฉัยและบำบัดทางสังคมสำหรับผู้ป่วยจิตเวชและครอบครัวที่มีปัญหาซับซ้อน	☐ เทียบเท่า รพ.จิตเวช ระดับ 2 ☐ สามารถให้การวินิจฉัยและบำบัดเฉพาะทางด้านสังคมจิตใจสำหรับผู้ป่วยจิตเวชรุนแรง ยุ่งยาก ซับซ้อนและครอบครัว

เกณฑ์	รพ.จิตเวช ระดับ 3	รพ.จิตเวช ระดับ 2	รพ.จิตเวช ระดับ 1
3.1.5 การประเมิน สมรรถภาพ และการฟื้นฟู สมรรถภาพทาง จิตเวช	☐ สามารถประเมินปัญหา ความต้องการการ ฟื้นฟูสมรรถภาพทางจิตเวช และสามารถ บริหารจัดการให้เกิดการฟื้นฟูสมรรถภาพผู้ ป่วยจิตเวชเบื้องต้น	☐ เทียบเท่า รพ.จิตเวช ระดับ 3 ☐ สามารถให้บริการฟื้นฟูสมรรถภาพทาง จิตเวชตามปัญหา ความต้องการ และบริบท ของผู้ป่วย	☐ เทียบเท่า รพ.จิตเวช ระดับ 2 ☐ สามารถให้การฟื้นฟูสมรรถภาพทางจิตเวช ผู้ป่วยจิตเวชรุนแรง ยุ่งยาก ซ้ำซ้อน ในโรงพยาบาลและในชุมชน ☐ จัดบริการฟื้นฟูสมรรถภาพผู้ป่วยจิตเวช ในรูปแบบ recovery ward
3.1.6 การจัดบริการ แผนกผู้ป่วยใน	☐ สามารถให้การรักษาแบบผู้ป่วยในสำหรับ ผู้ป่วยจิตเวชทั่วไป	☐ เทียบเท่า รพ.จิตเวช ระดับ 3 ☐ สามารถจัดบริการแผนกผู้ป่วยใน สำหรับผู้ ป่วยจิตเวชรุนแรง ยุ่งยาก ซ้ำซ้อน และ ผู้ป่วยที่ได้รับการส่งต่อจากเขตสุขภาพ	☐ เทียบเท่า รพ.จิตเวช ระดับ 2 ☐ สามารถจัดบริการหอผู้ป่วยเฉพาะทาง/ บริการฟื้นฟูสมรรถภาพผู้ป่วยจิตเวชรุนแรง ยุ่งยาก ซ้ำซ้อน
3.1.7 ระบบการจัดการ ความเสี่ยง	☐ สามารถทบทวนความเสี่ยงรายโรคที่สำคัญ และมีแผนการทบทวนความเสี่ยงตาม มาตรฐาน RM ของการประเมิน HA	☐ เทียบเท่า รพ.จิตเวช ระดับ 3 ☐ สามารถวิเคราะห์ความเสี่ยงรายโรคสำคัญ ที่สอดคล้องกับบริบทของหน่วยงาน และ พัฒนาแนวทาง/ระบบในการจัดการความ เสี่ยงที่นำไปปฏิบัติได้	☐ เทียบเท่า รพ.จิตเวช ระดับ 2 ☐ ผ่านการรับรองคุณภาพมาตรฐาน HA ☐ สามารถบูรณาการเข้าเป็นกิจกรรมประจำ ของหน่วยงาน มีการติดตามการปฏิบัติและ ผลลัพธ์ที่เกิดขึ้น
3.1.8 การจัดบริการ ผู้ป่วยจิตเวชฉุกเฉิน	☐ สามารถให้บริการผู้ป่วยจิตเวชฉุกเฉิน ตลอด 24 ชั่วโมง	☐ เทียบเท่า รพ.จิตเวช ระดับ 3 ☐ มีระบบการรักษาความปลอดภัยในการดูแล ผู้ป่วยจิตเวชฉุกเฉิน บุคลากร และสถานที่/ ทรัพย์สิน	☐ เทียบเท่า รพ.จิตเวช ระดับ 2 ☐ จัดอัตรากำลังให้บริการในแผนกจิตเวช ฉุกเฉิน ตลอด 24 ชั่วโมง

เกณฑ์	รพ.จิตเวช ระดับ 3	รพ.จิตเวช ระดับ 2	รพ.จิตเวช ระดับ 1
3.2 การบำบัดทางสังคมจิตใจ (Psychosocial Intervention)			
3.2.1 การบำบัดทางสังคมจิตใจผู้ป่วยจิตเวช	☐ สามารถบูรณาการการบำบัดทางสังคมจิตใจในผู้ป่วยจิตเวช	☐ เทียบเท่า รพ.จิตเวช ระดับ 3 ☐ สามารถให้การบำบัดทางสังคมจิตใจสำหรับผู้ป่วยจิตเวชรุนแรง ยุ่งยาก ซับซ้อน	☐ เทียบเท่า รพ.จิตเวช ระดับ 2 ☐ สามารถให้การบำบัดทางสังคมจิตใจ มีการประเมินผลและมีการพัฒนาระบบการให้การบำบัดทางสังคมจิตใจ สำหรับผู้ป่วยจิตเวชรุนแรง ยุ่งยาก ซับซ้อน ☐ สามารถถ่ายทอดความรู้และเป็นแหล่งศึกษาดูงานการบำบัดทางสังคมจิตใจ
3.2.2 การฟื้นฟูสมรรถภาพทางสังคมจิตใจ	☐ สามารถฟื้นฟูสมรรถภาพทางสังคมจิตใจผู้ป่วยจิตเวชเบื้องต้น	☐ เทียบเท่า รพ.จิตเวช ระดับ 3 ☐ สามารถฟื้นฟูสมรรถภาพทางสังคมจิตใจผู้ป่วยจิตเวชเพื่อป้องกันการป่วยซ้ำ (Relapse Prevention)	☐ เทียบเท่า รพ.จิตเวช ระดับ 2 ☐ มีระบบบริการฟื้นฟูสมรรถภาพทางสังคมจิตใจผู้ป่วยจิตเวชรุนแรง ยุ่งยาก ซับซ้อน ที่ดูแลต่อเนื่องเชื่อมโยงถึงชุมชน
3.2.3 งานวิกฤตสุขภาพจิต	☐ สามารถจัดบริการวิกฤตสุขภาพจิตในพื้นที่รับผิดชอบ	☐ เทียบเท่า รพ.จิตเวช ระดับ 3 ☐ สามารถจัดบริการวิกฤตสุขภาพจิตและส่งเสริม สนับสนุนให้หน่วยบริการในพื้นที่รับผิดชอบจัดบริการวิกฤตสุขภาพจิตและบูรณาการในพื้นที่	☐ เทียบเท่า รพ. จิตเวช ระดับ 2 ☐ สามารถเป็นพี่เลี้ยง/ที่ปรึกษางานวิกฤตสุขภาพจิตในพื้นที่/เขตสุขภาพที่รับผิดชอบ

เกณฑ์	รพ.จิตเวช ระดับ 3	รพ.จิตเวช ระดับ 2	รพ.จิตเวช ระดับ 1
3.3 การส่งเสริมและป้องกันปัญหาสุขภาพจิต			
3.3.1 การส่งเสริมและป้องกันปัญหาสุขภาพจิตสำหรับผู้ป่วยและญาติ/ผู้ดูแล	☐ มีการส่งเสริมและป้องกันปัญหาสุขภาพจิตให้แก่ผู้ป่วยจิตเวชและญาติ/ผู้ดูแลประชาชนที่เป็นกลุ่มเสี่ยงและกลุ่มปกติโดยเปิดโอกาสให้กลุ่มเป้าหมายเข้ามามีส่วนร่วมในกิจกรรมของโรงพยาบาล เช่น วันสำคัญทางสุขภาพจิต วันสำคัญทางศาสนา และประเพณีต่างๆ เป็นต้น	☐ เทียบเท่า รพ.จิตเวช ระดับ 3 ☐ มีการร่วมมือ/สนับสนุน/เป็นที่ปรึกษาให้กับเครือข่ายที่เกี่ยวข้องในการส่งเสริม (Promotion) และป้องกัน (Prevention) ปัญหาสุขภาพจิตและจิตเวชในกลุ่มปกติกลุ่มเสี่ยงในทุกกลุ่มวัย ☐ มีบริการให้การปรึกษาทางโทรศัพท์	☐ เทียบเท่า รพ.จิตเวช ระดับ 2 ☐ มีการส่งเสริมและป้องกันปัญหาสุขภาพจิตโดยการบูรณาการกับศูนย์สุขภาพจิต/เครือข่ายที่เกี่ยวข้องในการดูแลผู้ป่วยจิตเวชญาติ/ผู้ดูแล รวมทั้งกลุ่มปกติ กลุ่มเสี่ยงในชุมชน
3.4 ระบบยา			
	☐ มีมาตรฐานระบบยาผ่านเกณฑ์ทั้ง 4 ข้อดังนี้ 1. มีการกำหนดตัวชี้วัดระดับกระบวนการระดับผลผลิตและผลลัพธ์ของการดำเนินงาน มีการกำหนดรายการยาจิตเวชที่จะทำการทบทวนและประเมินผลการใช้ยาในเชิงปริมาณหรือเชิงคุณภาพ	☐ เทียบเท่า รพ.จิตเวช ระดับ 3 ☐ มีระบบเฝ้าระวังเพื่อป้องกันหรือลดความรุนแรงจากอันตรายที่อาจเกิดขึ้นจากการใช้ยาจิตเวชเพื่อให้ผู้ป่วยปลอดภัยจากการใช้ยา ดังนี้	☐ เทียบเท่า รพ.จิตเวช ระดับ 2 ☐ มีการจัดหาหรือดำเนินการบริหารจัดการด้วยแนวทางใดแนวทางหนึ่งเพื่อให้ผู้ป่วยในเขตสุขภาพที่รับผิดชอบได้รับการรักษาด้วยยาจิตเวชตามความจำเป็นอย่างต่อเนื่อง มีระบบควบคุมความคลาดเคลื่อนทางยาให้คำแนะนำปรึกษาเกี่ยวกับการใช้ยาที่ถูกต้องเหมาะสมจากเภสัชกรดังนี้

เกณฑ์	รพ.จิตเวช ระดับ 3	รพ.จิตเวช ระดับ 2	รพ.จิตเวช ระดับ 1
	<p>2. มีการติดตามรวบรวมข้อมูลตัวชี้วัดต่างๆ โดยเฉพาะตัวชี้วัดที่บ่งบอกถึงความปลอดภัยจากการใช้ยาในผู้ป่วยจิตเวชและนำมาวิเคราะห์ประมวลผล มีการติดตามประเมินผลการใช้ยา (DUE) ในเชิงปริมาณหรือเชิงคุณภาพ</p> <p>3. มีการนำข้อมูลที่ได้ไปใช้เพื่อการติดตามผลการปฏิบัติงาน การวางแผนการดำเนินงานในอนาคต เป็นข้อมูลสำหรับการศึกษาวิจัย การพัฒนาองค์ความรู้ที่มีอยู่ให้ก้าวหน้ามากขึ้น หรือสร้างนวัตกรรมใหม่ๆ หรือการนำข้อมูลที่มีอยู่มาใช้ให้เกิดประโยชน์ในการพัฒนางานอย่างต่อเนื่อง (CQI) และ CQI ที่ประสบความสำเร็จถูกนำมาใช้ประโยชน์</p> <p>4. มีระบบสารสนเทศของยาจิตเวช มีการเผยแพร่องค์ความรู้ การศึกษาวิจัย และเทคโนโลยีด้านยาจิตเวชสำหรับผู้ป่วย ญาติ/ผู้ดูแล บุคลากรที่เกี่ยวข้อง รวมถึงหน่วยงานอื่นๆในเครือข่าย</p>	<p>1. มีเกณฑ์การประเมินเฝ้าระวังติดตาม ADR ทางจิตเวชที่สำคัญ มีการวิเคราะห์และวางแผนการดูแลผู้ป่วยอย่างเป็นระบบด้วยทีมสหวิชาชีพเพื่อความเชื่อมโยงในกระบวนการรักษา</p> <p>2. มีการกำหนดรายการยาจิตเวชกลุ่มเสี่ยง วางระบบและแนวทางปฏิบัติในการเฝ้าระวังติดตามแก้ไขอาการ ADR สำคัญ รวมถึงกระบวนการให้การปรึกษาเชิงลึกแก่ผู้ป่วยที่ใช้ยากกลุ่มเสี่ยง ประเมินผล ปรับปรุง แก้ไขพัฒนาระบบการใช้ยากกลุ่มเสี่ยงให้เชื่อมโยงในกระบวนการรักษา</p> <p>3. มีแนวทางตรวจสอบประวัติการแพ้ยา ร่วมกับสหวิชาชีพอย่างเป็นระบบ มีแนวปฏิบัติเพื่อป้องกันการแพ้ยาซ้ำ หรือป้องกันการแพ้ยารุนแรง จัดทำฐานข้อมูลยาเพื่อใช้ตรวจสอบการแพ้ยาข้ามกลุ่มรวมทั้งมีระบบส่งต่อข้อมูลการแพ้ยาไปยังบุคลากรทุกหน่วยงานที่เกี่ยวข้องกับการใช้ยาของผู้ป่วย</p> <p>4. มีการกำหนดรายการยาจิตเวชที่มีโอกาสเกิดปฏิกิริยาระหว่างยาอย่างรุนแรงจนเป็น</p>	<p>1. มีการวางแผนบริหารจัดการกำหนดให้มียาจิตเวชสำรองไว้บริการผู้ป่วยในโรงพยาบาลและสำรองไว้สนับสนุนหน่วยงานอื่นๆที่อยู่ในเขตสุขภาพที่รับผิดชอบโดยเฉพาะยาในบัญชี ก.</p> <p>2. มีระบบควบคุมการกระจายยา การจัดเก็บที่มีประสิทธิภาพและติดตามความคลาดเคลื่อนจากการใช้ยาของผู้ป่วย เพื่อให้ผู้ป่วยได้รับยาที่มีคุณภาพถูกต้องและเหมาะสม โดยเฉพาะยาในกลุ่มเสี่ยง</p> <p>3. เกสซ์กรผู้รับผิดชอบมีความรู้เกี่ยวกับการใช้ยาจิตเวช สามารถให้คำแนะนำ/ให้การปรึกษาการใช้ยาจิตเวชแก่ผู้ป่วย ญาติ/ผู้ดูแล บุคลากรอื่น ๆ มีความสามารถในการวิเคราะห์ปัญหา การประเมินผลที่จะเกิดขึ้นจากการใช้ยารวมทั้งประเมินอาการ ADR สำคัญที่เกิดจากยาทางจิตเวช สามารถวิเคราะห์และวางแผนป้องกันแก้ไขปัญหาจากการใช้ยาจิตเวชร่วมกับสหวิชาชีพ ทั้งยังสามารถเป็นพี่เลี้ยง/ที่ปรึกษา พัฒนาศมรรถนะด้านยาจิตเวชให้กับบุคลากรในหน่วยงานอื่นๆ</p>

เกณฑ์	รพ.จิตเวช ระดับ 3	รพ.จิตเวช ระดับ 2	รพ.จิตเวช ระดับ 1
		อันตรายร้ายแรงและเสี่ยงต่อการเสียชีวิต เมื่อใช้ร่วมกับยาอื่น มีแนวทางเฝ้าระวัง ป้องกันอย่างเป็นระบบ และทบทวนเพื่อ พัฒนาปรับปรุงระบบเฝ้าระวัง มีระบบ ส่งต่อไปยังหน่วยงานที่เกี่ยวข้องกับการ ดูแลรักษา	4. มีการบันทึกประวัติการใช้ยาจิตเวช การวิเคราะห์ปัญหาที่เกิดขึ้นจากการใช้ยาหรือ ปัญหาอื่นๆที่เกี่ยวข้อง มีบันทึกแผนการดูแล ผู้ป่วยเฉพาะราย มีการส่งต่อข้อมูลสำคัญ ในการรักษาให้กับบุคลากรอื่นๆ ทั้งใน หน่วยงานหรือเครือข่ายต่างๆ ที่เกี่ยวข้อง สามารถนำข้อมูลไปใช้ประโยชน์เพื่อการรักษา ผู้ป่วยอย่างต่อเนื่อง 5. มีคลังความรู้ด้านยาจิตเวช 6. มีแนวทางการใช้ยาจิตเวชอย่างสมเหตุผล
3.5 การส่งต่อ			
	☐ มีการรับและส่งต่อผู้ป่วยโดยการสื่อสาร ปัญหาและความต้องการของผู้ป่วยจิตเวช รวมทั้งส่งต่อข้อมูลที่จำเป็นให้แก่ รพจ./ รพศ./รพท./รพช. เพื่อใช้ข้อมูลดังกล่าวเป็น แนวทางในการดูแลผู้ป่วยร่วมกัน	☐ เทียบเท่า รพ.จิตเวช ระดับ 3 ☐ มีระบบการรับและส่งต่อผู้ป่วยจิตเวช (Referral System) โดยเกณฑ์การส่งต่อ ชัดเจน สอดคล้องกับพื้นที่ ☐ มีการพัฒนาระบบฐานข้อมูลด้านการรับ ส่งต่อผู้ป่วยจิตเวช	☐ เทียบเท่า รพ.จิตเวช ระดับ 2 ☐ มีศูนย์ Referral Center เพื่อรับส่งต่อผู้ป่วย จิตเวช ☐ มีการใช้ข้อมูลในการวิเคราะห์เพื่อวางแผน การดูแลผู้ป่วยจิตเวชอย่างต่อเนื่อง
3.6 การติดตามดูแล			
3.6.1 ระบบฐานข้อมูล	☐ มีฐานข้อมูลผู้ป่วยจิตเวชภายในโรงพยาบาล	☐ เทียบเท่า รพ.จิตเวช ระดับ 3 ☐ มีระบบฐานข้อมูลผู้ป่วยจิตเวชที่เชื่อมโยง กับหน่วยบริการในบางพื้นที่ที่รับผิดชอบ	☐ เทียบเท่า รพ.จิตเวช ระดับ 2 ☐ มีระบบฐานข้อมูลผู้ป่วยจิตเวชที่เชื่อมโยง กับหน่วยบริการในพื้นที่/เขตสุขภาพ ที่รับผิดชอบครอบคลุมทั้งหมด

เกณฑ์	รพ.จิตเวช ระดับ 3	รพ.จิตเวช ระดับ 2	รพ.จิตเวช ระดับ 1
3.6.2 ระบบการติดตามผู้ป่วย	☐ มีการจัดระบบนัดและติดตามดูแลผู้ป่วยจิตเวชของโรงพยาบาล	☐ เทียบเท่า รพ.จิตเวช ระดับ 3 ☐ มีระบบการติดตามดูแลผู้ป่วยจิตเวชรุนแรง ยุ่งยาก ซับซ้อนในชุมชน	☐ เทียบเท่า รพ.จิตเวช ระดับ 2 ☐ มีการวิเคราะห์ข้อมูลและมีแนวทางในการติดตามดูแลผู้ป่วยจิตเวชในชุมชนร่วมกับเครือข่ายอย่างต่อเนื่อง และสนับสนุน/เป็นที่ปรึกษาให้เครือข่ายสามารถดูแลผู้ป่วยจิตเวช
3.6.3 ระบบเครือข่ายการดูแลผู้ป่วยจิตเวช	☐ มีการประสานงาน/สร้างเครือข่ายการดูแลผู้ป่วยจิตเวชในชุมชนตามบริบทและความต้องการของประชาชนในบางพื้นที่	☐ เทียบเท่า รพ.จิตเวช ระดับ 3 ☐ สามารถเชื่อมโยงประสานเครือข่ายการดูแลติดตามผู้ป่วยจิตเวชรุนแรง ยุ่งยาก ซับซ้อน ตามแผนพัฒนาระบบบริการสุขภาพ สาขาสุขภาพจิตและจิตเวช (service plan) ครอบคลุมทุกจังหวัดในเขตสุขภาพที่รับผิดชอบ	☐ เทียบเท่า รพ.จิตเวช ระดับ 2 ☐ มีการวางระบบการดูแลผู้ป่วยจิตเวชร่วมกับเครือข่ายในและนอกระบบสาธารณสุข ☐ ส่งเสริม สนับสนุน และเป็นที่ปรึกษาแก่เครือข่ายในการดูแลผู้ป่วยจิตเวช
3.6.4 การติดตามฟื้นฟูสมรรถภาพทางสังคมจิตใจต่อเนื่องในชุมชน	☐ มีการติดตามการฟื้นฟูสมรรถภาพทางสังคมจิตใจในกลุ่มเป้าหมายตามบริบทและความต้องการของผู้ป่วย ญาติ/ผู้ดูแล และชุมชน โดยโรงพยาบาลจิตเวชร่วมกับหน่วยบริการสาธารณสุข/เครือข่ายในชุมชน	☐ เทียบเท่า รพ.จิตเวช ระดับ 3 ☐ เป็นพี่เลี้ยง/ที่ปรึกษา ให้หน่วยบริการสาธารณสุข/เครือข่ายในชุมชน ติดตามการฟื้นฟูสมรรถภาพทางสังคมจิตใจผู้ป่วยจิตเวช	☐ เทียบเท่า รพ.จิตเวช ระดับ 2 ☐ สนับสนุนและเป็นที่เลี้ยง/ที่ปรึกษาการฟื้นฟูสมรรถภาพทางสังคมจิตใจผู้ป่วยจิตเวชรุนแรง ยุ่งยาก ซับซ้อน และสามารถให้การฟื้นฟูอย่างต่อเนื่อง โดยหน่วยบริการสาธารณสุข/เครือข่ายในชุมชน

เกณฑ์	รพ.จิตเวช ระดับ 3	รพ.จิตเวช ระดับ 2	รพ.จิตเวช ระดับ 1
4. ด้านวิชาการ			
เครื่องมือ การพัฒนาและการเผยแพร่	☐ มีการพัฒนางานบริการเฉพาะทาง/เฉพาะโรคอย่างต่อเนื่องบนฐานการจัดการองค์ความรู้ ด้วยเครื่องมือคุณภาพที่หลากหลาย เช่น CQI, R2R, KM, R&D ฯลฯ	☐ เทียบเท่า รพ.จิตเวช ระดับ 3 ☐ มีการนำเสนอ/แลกเปลี่ยนผลงานการพัฒนาในเวทีวิชาการต่างๆ	☐ เทียบเท่า รพ.จิตเวช ระดับ 2 ☐ มีวิธี/แนวปฏิบัติเฉพาะทางที่เป็นความเชี่ยวชาญของการบริการจิตเวช (Best Practice) ☐ มีการเผยแพร่ผลงานวิชาการด้านจิตเวชที่เกี่ยวข้องกับการให้บริการผ่านวารสารวิชาการ Thai-Journal Citation Index

1. เกณฑ์ผู้ป่วยจิตเวชระดับรุนแรง ยุ่งยาก ซับซ้อน

ผู้ป่วยจิตเวชระดับรุนแรง ยุ่งยาก ซับซ้อน หมายถึง ผู้ป่วยจิตเวชที่ได้รับการวินิจฉัยตามเกณฑ์ ICD-10 และมีภาวะดังต่อไปนี้ อย่างน้อย 1 ข้อ

1. ผู้ป่วยที่ได้รับการรักษาแบบผู้ป่วยนอกด้วยยา และไม่ใช้ยา เป็นระยะเวลา 3 เดือน แล้วอาการยังไม่ดีขึ้น เช่น ผู้ป่วยที่มีปัญหา Resistance จากการใช้ยา
  2. ผู้ป่วยที่มีปัญหาเรื่องการวินิจฉัยและการวินิจฉัยแยกโรคทางจิตเวช ต้องเข้ารับการส่งต่ออาการแบบผู้ป่วยใน
  3. ผู้ป่วยที่ต้องการการฟื้นฟูสมรรถภาพด้านสังคมจิตใจ ด้วยวิธีการที่เฉพาะเจาะจงและเข้มข้นแบบผู้ป่วยใน
  4. ผู้ป่วยที่ได้รับการรักษาแบบผู้ป่วยใน 3 ครั้งใน 1 ปี
  5. ผู้ป่วยโรคทางจิตเวชร่วมกับภาวะผิดปกติจากการใช้สารเสพติดหรือสุรา
  6. ผู้ป่วยที่มีปัญหาด้านนิติจิตเวช และได้รับการส่งต่อจากกระบวนการยุติธรรมหรือความเป็นธรรมทางสังคม เช่น ผู้ป่วยที่ถูกล่อลวงละเมิดทางเพศ หรือถูกทารุณกรรมทางกาย
  7. ผู้ป่วยที่ถือว่ายุ่งยาก ซับซ้อน ตามข้อตกลงกับหน่วยบริการในเขตสุขภาพที่รับผิดชอบ
    - ผู้ป่วยตามเกณฑ์ SMI-V กำหนด
    - ผู้ป่วยที่ส่งต่อตามระบบ refer ด้วยเหตุผลเกินศักยภาพ
    - ตามการพิจารณาของแพทย์ เช่น ครอบครัวไม่มีความพร้อม มีปัญหาสื่อสารขัดแย้งอย่างรุนแรงในครอบครัว ขาดผู้ดูแล สมาชิกในครอบครัวป่วยทางจิตหรือเป็นผู้พิการ ชุมชนปฏิเสธ
2. **โรคจิตเวชที่สำคัญ** ได้แก่ โรคจิตเภท (F20) โรคซึมเศร้า (F32) โรคอารมณ์แปรปรวน (F31) โรคกลุ่มอาการวิตกกังวล (F40- F48) โรคจิตเวชที่เกี่ยวข้องกับสารเสพติดหรือสุรา (F10- F19) โรคสมองเสื่อมที่มีปัญหาสุขภาพจิต (F00- F09) โรคลมชักที่มีปัญหาสุขภาพจิต (G40) รวมทั้งภาวะจิตเวชฉุกเฉิน
3. **โรคจิตเวชเด็กและวัยรุ่นที่สำคัญ** ได้แก่ ปัญหาพัฒนาการล่าช้า [พัฒนาการทางกล้ามเนื้อล่าช้าเพียงอย่างเดียว (F82) พัฒนาการทางภาษาล่าช้าเพียงอย่างเดียว (F80.9) พัฒนาการล่าช้าหลายด้าน (F83) ภาวะสติปัญญาบกพร่องในเด็กอายุมากกว่า 6 ปี (F7x.xx)] โรควิตกกังวล (F90.0) ความบกพร่องด้านการเรียนรู้ กลุ่มอาการออทิสติก (F84) รวมถึงภาวะฉุกเฉินทางจิตเวชเด็กและวัยรุ่น เช่น ก้าวร้าว (aggression) ฆ่าตัวตาย ทารุณกรรม (Abuse) school refusal ฯลฯ
4. **มาตรฐานบริการนิติจิตเวช** อ้างอิงจากสถาบันกัลยาณ์ราชนครินทร์

5. พระราชบัญญัติสุขภาพจิต พ.ศ.2551

พระราชบัญญัติสุขภาพจิต พ.ศ.2551 บัญญัติขึ้นมาเพื่อกำหนดมาตรการคุ้มครองสังคมจากอันตรายที่อาจเกิดขึ้นจากผู้ที่มีความผิดปกติทางจิต และมีภาวะอันตรายในขณะเดียวกันเป็นการคุ้มครองผู้ป่วยจิตเวชให้ได้รับการบำบัดรักษา รวมทั้งกำหนดกระบวนการในการบำบัดรักษาบุคคลที่มีความผิดปกติทางจิตซึ่งอยู่ระหว่างการสอบสวนการไต่สวนมูลฟ้องหรือการพิจารณา หรือภายหลังศาลมีคำพิพากษาในคดีอาญา พระราชบัญญัติสุขภาพจิต พ.ศ.2551 ประกาศใช้เมื่อวันที่ 20 กุมภาพันธ์ 2551 สามารถอ่านรายละเอียดพระราชบัญญัติสุขภาพจิต พ.ศ.2551 เพิ่มเติมที่เว็บไซต์ สำนักงานเลขานุการคณะกรรมการสุขภาพจิตแห่งชาติ ที่ <http://www.omhc.dmh.go.th/dmhlaw/>

6. พระราชบัญญัติคุ้มครองเด็ก พ.ศ. 2546

เป็นพระราชบัญญัติที่มีสาระสำคัญเกี่ยวกับวิธีการปฏิบัติต่อเด็ก เพื่อให้เด็กได้รับการอุปการะเลี้ยงดู อบรมสั่งสอน และมีพัฒนาการที่เหมาะสม อันเป็นการส่งเสริมความมั่นคงของสถาบันครอบครัว รวมทั้งป้องกันมิให้เด็กถูกทารุณกรรม ตกเป็นเครื่องมือในการแสวงหาประโยชน์โดยมิชอบ หรือถูกเลือกปฏิบัติโดยไม่เป็นธรรม วิธีการส่งเสริมความร่วมมือในการคุ้มครองเด็กระหว่างหน่วยงานของรัฐและเอกชน เพื่อให้สอดคล้องกับรัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย แผนพัฒนาเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ และอนุสัญญาว่าด้วยสิทธิเด็ก สามารถอ่านรายละเอียด พ.ร.บ.คุ้มครองเด็ก พ.ศ. 2546 เพิ่มเติมที่เว็บไซต์สำนักงานคณะกรรมการกฤษฎีกาที่ <http://web.krisdika.go.th/data/law/law2/%a493/%a493-20-2546-a0001.pdf>

7. พระราชบัญญัติคุ้มครองผู้ถูกกระทำ ความรุนแรงในครอบครัว พ.ศ. 2550

เป็นพระราชบัญญัติที่มีสาระสำคัญเกี่ยวกับการใช้ความรุนแรงกำหนดรูปแบบ วิธีการ และขั้นตอนที่มีลักษณะแตกต่างจากการดำเนินคดีอาญาโดยทั่วไป โดยให้ผู้กระทำความผิดมีโอกาสกลับตัวและยับยั้งการกระทำผิดซ้ำ รวมทั้งสามารถรักษาความสัมพันธ์อันดีในครอบครัวไว้ได้ประกอบกับเด็ก เยาวชน และบุคคลในครอบครัว มีสิทธิได้รับความคุ้มครองโดยรัฐจากการใช้ความรุนแรงและการปฏิบัติอันไม่เป็นธรรม สามารถอ่านรายละเอียด พ.ร.บ.คุ้มครองผู้ถูกกระทำ ความรุนแรงในครอบครัว พ.ศ. 2550 เพิ่มเติมที่เว็บไซต์ สำนักงานคณะกรรมการกฤษฎีกา ที่ <http://dbserv.krisdika.go.th/DeafBlindWeb/Deaf/index.jsp>

8. พระราชบัญญัติส่งเสริมและพัฒนาคุณภาพชีวิตคนพิการ (ฉบับที่ 2) พ.ศ. 2556

เป็นพระราชบัญญัติที่มีสาระสำคัญ เกี่ยวกับแนวทาง วิธีการในการส่งเสริมและพัฒนาคุณภาพชีวิตคนพิการ และกำหนดบทบัญญัติเกี่ยวกับสิทธิประโยชน์และความคุ้มครองคนพิการเพื่อมิให้มีการเลือกปฏิบัติโดยไม่เป็นธรรมเพราะเหตุสภาพทางกายหรือสุขภาพ รวมทั้งให้คนพิการมีสิทธิได้รับสิ่งอำนวยความสะดวกอันเป็นสาธารณะและความช่วยเหลืออื่นจากรัฐ ตลอดจนให้รัฐต้องสงเคราะห์คนพิการให้มีคุณภาพชีวิตที่ดีและพึ่งตนเองได้สามารถอ่านรายละเอียด พระราชบัญญัติส่งเสริมและพัฒนาคุณภาพชีวิตคนพิการ (ฉบับที่ 2) พ.ศ. 2556 เพิ่มเติมที่เว็บไซต์ สำนักงานคณะกรรมการกฤษฎีกาที่ www.omhc.dmh.go.th/.../พรบ.ส่งเสริมและพัฒนาคุณภาพชีวิตคนพิการ พ.ศ.2550

เอกสารอ้างอิง

แนวทางการพัฒนาคุณภาพระบบบริการสุขภาพจิตและจิตเวช สำหรับโรงพยาบาลศูนย์ โรงพยาบาลทั่วไป โรงพยาบาลชุมชน และโรงพยาบาลส่งเสริมสุขภาพตำบล. กรมสุขภาพจิต

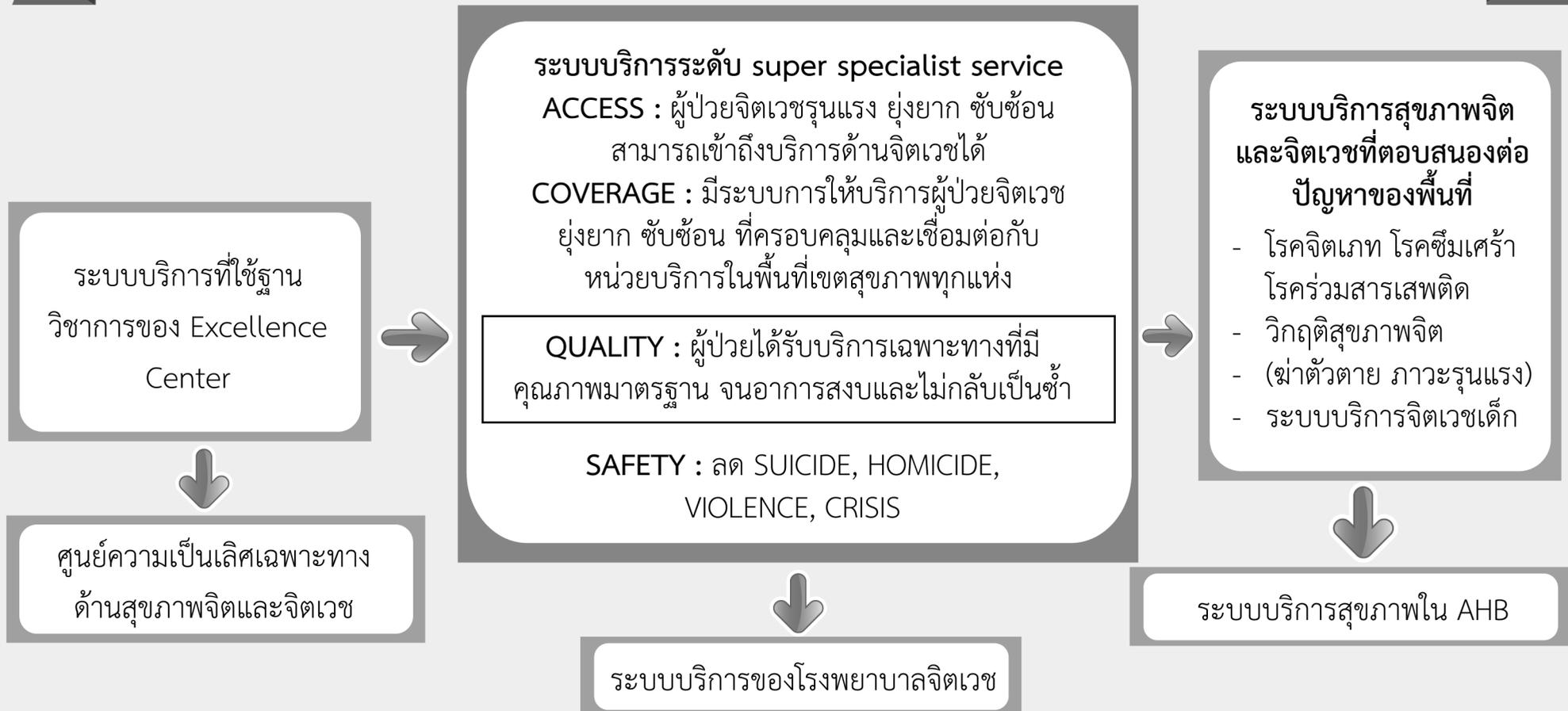
กระทรวงสาธารณสุข : บริษัท ปิยอนด์ พับลิสซิ่ง จำกัด, 2559.

มาตรฐานโรงพยาบาลและบริการสุขภาพ ฉบับเฉลิมพระเกียรติฉลองสิริราชสมบัติครบ 60 ปี, สถาบันพัฒนาและรับรองคุณภาพโรงพยาบาล (พรพ.).

ภาคผนวก

ภาคผนวก ก

กรอบแนวคิด การพัฒนาคุณภาพระบบบริการสำหรับผู้ป่วยจิตเวชรุนแรง ยุ่งยาก ซับซ้อน

ภาคผนวก ข

รายนามผู้เข้าร่วมประชุมเชิงปฏิบัติการเพื่อแลกเปลี่ยนเรียนรู้การดำเนินงานพัฒนาความเป็นเลิศบริการจิตเวชรุนแรง ยุ่งยาก ซ้ำซ้อน

ระหว่างวันที่ 8 – 10 สิงหาคม 2560
ณ โรงแรมอมารี ดอนเมือง แอร์พอร์ต

วิทยากร/ผู้เชี่ยวชาญ

1. นายแพทย์บุรินทร์ สุรอรุณสัมฤทธิ์	ผู้อำนวยการสำนักบริหารระบบบริการสุขภาพจิต
2. นางสาวลักษณ์ สุวรรณไมตรี	รองผู้อำนวยการสำนักบริหารระบบบริการสุขภาพจิต

ผู้เข้าร่วมประชุม

โรงพยาบาลพระศรีมหาโพธิ์

1. แพทย์หญิงกนกกาญจน์ วิโรจน์อุไรเรือง	นายแพทย์ชำนาญการพิเศษ
2. นายแพทย์สีปณัฐ ศิลาเกษ	นายแพทย์ปฏิบัติการ
3. นางสาววิตรี พลະบุตร	พยาบาลวิชาชีพชำนาญการ

สถาบันจิตเวชศาสตร์สมเด็จพระยา

4. นางเพลิน เสี่ยงโชคอยู่	พยาบาลวิชาชีพชำนาญการ
5. นางลูกจันทร์ วิทยถาวรวงศ์	พยาบาลวิชาชีพชำนาญการ
6. นางสมฤดี สวาทพงษ์	พยาบาลวิชาชีพชำนาญการ
7. นางสาวพิมพ์ชนา ศิริเหมอนันต์	พยาบาลวิชาชีพชำนาญการ
8. นางสาวทัศนาวงศาโรจน์	นักสังคมสงเคราะห์ชำนาญการพิเศษ

โรงพยาบาลสวนสราญรมย์

9. นางวรรธยา พัวพันธ์
10. นางโสภา มุสิโก
11. นางสาวปราณี เซษขุนทด

พยาบาลวิชาชีพชำนาญการพิเศษ
พยาบาลวิชาชีพชำนาญการพิเศษ
พยาบาลวิชาชีพชำนาญการ

โรงพยาบาลสวนปรุง

12. นางกรองจิตต์ วงศ์สุวรรณ

นักสังคมสงเคราะห์เชี่ยวชาญ

โรงพยาบาลศรีธัญญา

13. นางสาวรุ่งทิวา เกิดแสง
14. นางระวีวรรณ เต็มวานิช
15. นางพิมพ์ภา ชัตตินานนท์
16. นางสาวอนันตา ชมศิริ
17. นางชนกานต์ เนตรสุนทร

พยาบาลวิชาชีพชำนาญการ
พยาบาลวิชาชีพชำนาญการ
พยาบาลวิชาชีพชำนาญการ
พยาบาลวิชาชีพชำนาญการ
พยาบาลวิชาชีพชำนาญการ

สถาบันกัลยาณ์ราชนครินทร์

18. นางสาวเบญจวรรณ สามสาลี
19. นางสุดสาคร จำมัน
20. นางสาวพัชรามล ชลศิริ
21. นางสาวรสสุคนธ์ ผลคำแปง

พยาบาลวิชาชีพชำนาญการพิเศษ
พยาบาลวิชาชีพชำนาญการ
นักสังคมสงเคราะห์
นักจิตวิทยาคลินิก

โรงพยาบาลจิตเวชนครราชสีมาราชนครินทร์

22. นางฐิตารีย์ เอียตระกูลไพบูลย์
23. นางสาวปรีชา ประณีตพลกรัง

พยาบาลวิชาชีพชำนาญการ
พยาบาลวิชาชีพชำนาญการ

โรงพยาบาลจิตเวชขอนแก่นราชนครินทร์

24. นางจิตรประสงค์ สิงห์นาง
25. นางกาญจน์กนก สุรินทร์ชมภู
26. นางสาวพิมพ์นิตา กุลสุนทราลัย
27. นางบุปผา รุ่งเรือง

พยาบาลวิชาชีพชำนาญการ
พยาบาลวิชาชีพชำนาญการ
พยาบาลวิชาชีพชำนาญการ
พยาบาลวิชาชีพชำนาญการ

โรงพยาบาลจิตเวชนครสวรรค์ราชนครินทร์

28. นางอุดมรัตน์ ศรีเกตุ

29. นางสาวสรินดา น้อยสุข

พยาบาลวิชาชีพชำนาญการ

พยาบาลวิชาชีพชำนาญการ

โรงพยาบาลจิตเวชสงขลาราชนครินทร์

30. แพทย์หญิงคัตนางค์ วาณิชย์เจริญ

31. นางอนงค์ สอนกขกร

นายแพทย์ชำนาญการ

พยาบาลวิชาชีพชำนาญการ

โรงพยาบาลจิตเวชนครพนมราชนครินทร์

32. นางประภาวัน บุญคีน

33. นางสาวกาญจนา จินะไชย

34. นางสาวศศิภรณ์ แพงยา

พยาบาลวิชาชีพชำนาญการ

พยาบาลวิชาชีพชำนาญการ

พยาบาลวิชาชีพชำนาญการ

โรงพยาบาลจิตเวชสระแก้วราชนครินทร์

35. นายทรงภพ ขุนเมือง

36. นายมานพ ชัยวงษ์

37. นางสาวพจณีย์ ดวงจรัส

พยาบาลวิชาชีพชำนาญการ

พยาบาลวิชาชีพชำนาญการ

พยาบาลวิชาชีพชำนาญการ

โรงพยาบาลจิตเวชเลยราชนครินทร์

38. นางสุนันทา พลเดชาสวัสดิ์

39. นางสาววนิดา พงษ์ทะวงษ์

พยาบาลวิชาชีพชำนาญการ

พยาบาลวิชาชีพปฏิบัติการ

สำนักบริหารระบบบริการสุขภาพจิต

40. นางสาวชิตชนก โอภาสวัฒนา

41. นางสาวอุษา ลิ้มชิว

42. นางสาวชนิกรรดา ไทยสังคม

43. นางสาวธนเนตร ฉันทลักษณ์วงศ์

44. นายวีร์ เมฆวิสัย

45. นางสาวพัชรินทร์ ศิริวิสุทธิรัตน์

46. นางสาวชลลดา จารุศิริชัยกุล

47. นางสาวชฎีภรณ์ เสียงล้ำ

นักสังคมสงเคราะห์ชำนาญการพิเศษ

นักจิตวิทยาคลินิกชำนาญการพิเศษ

นักวิชาการสาธารณสุขชำนาญการ

นักสังคมสงเคราะห์ชำนาญการ

นักจิตวิทยาคลินิกชำนาญการ

นักสังคมสงเคราะห์ปฏิบัติ

นักวิชาการสาธารณสุขปฏิบัติการ

นักวิชาการสาธารณสุข

กรมสุขภาพจิต
Department of Mental Health

|| แนวทางการพัฒนาคุณภาพระบบบริการสุขภาพจิตและจิตเวชระดับรุนแรง ยุ่งยาก ซ้ำซ้อน
(Super Specialist Service : SSS) สำหรับสถาบัน/โรงพยาบาลจิตเวช สังกัดกรมสุขภาพจิต